

Sygn. akt III AUa 589/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 listopada 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Janina Kacprzak

Sędziowie: SSA Lucyna Guderska

del. SSO Anna Rodak (spr.)

Protokolant: st. sekr. sąd. Joanna Sztuka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 listopada 2015 r. w Ł.

sprawy **M. W. (1)**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.**

o ustalenie podlegania ubezpieczeniu

na skutek apelacji M. W. (1)

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 5 lutego 2015 r. sygn. akt VIII U 1622/14

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 589/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 5 lutego 2015 r. Sąd Okręgowy oddalił odwołanie M. W. (1), od decyzji organu rentowego z dnia 11 kwietnia 2014 r., którą stwierdzono, że M. W. (1) jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, dla której podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi zadeklarowana kwota nie niższa niż 60 % kwoty przeciętnego wynagrodzenia, nie podlega od 23 października 2013 r. obowiązkowo ubezpieczeniom : emerytalnemu, rentowym , wypadkowemu oraz dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu. Organ rentowy w uzasadnieniu powyższej decyzji wskazał ,że M. W. (1) faktycznie nie wykonywała działalności gospodarczej, a jej zgłoszenie miało na celu jedynie uzyskanie ochrony ubezpieczeniowej. W ocenie ZUS, zgłoszenie rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej, w okolicznościach nie podlegania ubezpieczeniom społecznym przed zgłoszeniem się z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, krótkotrwałość okresu opłacania składek , brak przekonywujących dowodów wykonywania działalności , zadeklarowanie wysokiej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne nie uzasadnione uzyskiwanymi z działalności dochodami, świadczy o chęci świadomego osiągnięcia nieuzasadnionych korzyści z systemu ubezpieczeń społecznych, kosztem innych uczestników tego systemu i stanowi – w myśl art. 58 § 2 Kodeksu Cywilnego – naruszenie zasad współżycia społecznego.

Powyższe rozstrzygnięcie zostało oparte na następujących ustaleniach faktycznych:

M. W. (1) z wykształcenia jest technikiem handlowcem. Posiada doświadczenie zawodowe w pracy zastępcy kierownika restauracji, nabyte podczas czteroletniego pobytu w Anglii. Wnioskodawczyni posiada znajomość języka angielskiego

Przed rozpoczęciem działalności gospodarczej wnioskodawczyni była zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ł. jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku.

M. W. (1) w dniu 31 października 2013 r. dokonała zgłoszenia swojej osoby do ubezpieczeń społecznych od dnia 23 października 2013 r. z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. Wnioskodawczyni zadeklarowała podstawę wymiaru składek w kwocie 9 031,28 zł i opłaciła składki w następującej wysokości :

- za październik 2013 r. w łącznej kwocie 1 165,81 zł
- za listopad 2013 r. w łącznej kwocie 3 363,98 zł
- za grudzień 2013 r. w łącznej kwocie 3 363,98 zł
- za styczeń 2014 r. w łącznej kwocie 2 345,82 zł.

Przedmiotem działalności gospodarczej M. W. (1) miało być doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania.

W ramach prowadzonej działalności gospodarczej wnioskodawczyni świadczyła usługi polegające na tłumaczeniu z języka angielskiego na język polski. Jednocześnie chcąc poszerzyć prowadzoną działalność (otworzyć sklep) wnioskodawczyni poszukiwała stosownego lokalu.

Z uwagi na rodzaj prowadzonej działalności (tj. sprzedaż używanej odzieży) A. Z. poszukiwała kontrahentów w Anglii. Mając wiedzę, iż M. W. (1) posiada znajomość języka angielskiego, A. Z. zleciła jej stosowną usługę. M. W. (1) dokonała tłumaczenia z języka angielskiego na rzecz A. Z. (skontaktowała się w domu A. Z. za pośrednictwem sieci Internet z potencjalnym kontrahentem - doszło do trzech spotkań na czacie). M. W. (2) świadczyła usługę w listopadzie 2013 r. A. Z. oraz M. W. (1) miały zamiar kontynuowania współpracy w przyszłości.

M. W. (1) wystawiła firmie (...) A. Z. dwie faktury za świadczoną usługę :

- z dnia 31 października 2013 r. na kwotę 1 200,00 zł
- z dnia 29 listopada 2013 r. na kwotę 1 200,00 zł

W dniu 30 października 2013 r. M. W. (1) zawarła z firmą (...) M. S. umowę o świadczenie usług biurowych – tłumaczeń.

M. W. (1) wystawiła firmie,, (...) faktury za świadczoną usługę :

- z dnia 29 listopada 2013 r. na kwotę 70,00 zł
- z dnia 15 grudnia 2013 r. na kwotę 70,00 zł
- z dnia 15 stycznia 2014 r. na kwotę 70,00 zł
- z dnia 15 lutego 2014 r. na kwotę 70,00 zł

Wnioskodawczyni opłaciła stosowne składki za ubezpieczenie do lutego 2014 r. M. W. (1) dysponowała wiedzą ,iż uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia uzależnione jest od opłacania składki przez okres trzech miesięcy.

O fakcie zajścia w ciąży wnioskodawczyni dowiedziała się we wrześniu 2013 r. , a od 6 grudnia 2013 r. stała się niezdolna do pracy.

W ocenie Sądu Okręgowego, w świetle zgromadzonego w postępowaniu materiału dowodowego, brak jest podstaw do przyjęcia, iż czynności, których dokonywała wnioskodawczyni, mogą zostać zakwalifikowane jako prowadzenie działalności gospodarczej.

Sąd wskazał, iż zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 r. (tekst jednolity Dz. U z 2013 r., poz. 1442 z późn. zm.) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej prowadzą pozarolniczą działalność. Zgodnie z art. 8 ust. 6 pkt 1 za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej. W myśl art. 11 ust. 2 dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu podlegają na swój wniosek osoby objęte obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi, wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 5.

Zgodnie zaś z art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jednolity Dz. U z 2013 r., poz. 672 z późn. zm.) - działalnością gospodarczą jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły.

Przedmiotem niniejszej sprawy było więc ustalenie czy wnioskodawczyni faktycznie prowadziła działalność gospodarczą i z tego tytułu podlegała ubezpieczeniom społecznym. Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało, iż wnioskodawczyni faktycznie nie wykonywała działalności gospodarczej. Dla uznania określonej przedmiotowo działalności, za działalność gospodarczą, konieczne jest łączne zaistnienie trzech jej cech funkcjonalnych: zarobkowości, zorganizowania i ciągłości. Brak którejkolwiek z nich oznacza, że dana działalność nie może być zakwalifikowana do kategorii działalności gospodarczej. Przesłanka wykonywania działalności gospodarczej w sposób ciągły jest rozumiana jako zamiar powtarzalności określonych czynności w odróżnieniu od ich przypadkowości, sporadyczności lub okazjonalności. Przyjmuje się zatem, że działalność gospodarcza, z założenia jest działalnością wykonywaną, w sposób zorganizowany i nastawioną na nieokreślony z góry okres czasu, a ponadto związana jest z nią konieczność ponoszenia przez przedsiębiorcę ryzyka gospodarczego. Nie uznaje się więc za działalność gospodarczą: działalności okresowej i sporadycznej.

Sąd Okręgowy podniósł, iż wnioskodawczyni rozpoczęła działalność gospodarczą będąc w ciąży, która nie wykluczała możliwości prowadzenia przez nią działalności gospodarczej. Jednakże całokształt materiału dowodowego jednoznacznie wskazuje, że jedynym celem wnioskodawczyni było uzyskanie ochrony ubezpieczeniowej. Do takiego stwierdzenia prowadzi fakt, że wnioskodawczyni określiła podstawę wymiaru składek w maksymalnym wymiarze. Sąd wskazał, iż czymś niezrozumiałym jest, że osoba, która decyduje się rozpocząć działalność gospodarczą, przyjmuje na siebie zobowiązanie opłacania składek w maksymalnej wysokości. Prowadzenie działalności niesie ze sobą ryzyko, że może ona nie przynieść spodziewanych korzyści, a zatem przedsiębiorca na początku swojej działalności minimalizuje ryzyko niż dodatkowo zwiększa swoje zobowiązania. Mając na uwadze kwoty jakie uzyskiwała wnioskodawczyni oraz składkę jaką musiała opłacać, od maksymalnej podstawy wymiaru (tj. około 3 tysięcy złotych) nie można stwierdzić, że jej działalność była zarobkowa, a zatem działalność ta nie spełniała jednej z podstawowych przesłanek decydujących o uznaniu danej działalności za działalność gospodarczą. Dana działalność jest zarobkowa, jeżeli jest prowadzona w celu osiągnięcia dochodu ("zarobku") - rozumianego jako nadwyżka przychodów nad nakładami (kosztami) tej działalności. Brak przedmiotowej cechy przesądza, iż w danym przypadku nie można mówić o działalności gospodarczej.

W świetle powyższych rozważań Sąd Okręgowy uznał, iż zaskarżona decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ustalająca nie podleganie przez M. W. (1) ubezpieczeniom od 23 października 2013 r. odpowiada prawu i na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc, odwołanie oddalił.

Apelację od powyższego wyroku wniosła wnioskodawczyni zarzucając:

1. naruszenie prawa procesowego – art. 233 §1 kpc w zw. z art. 328 §2 kpc poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, brak wszechstronnego rozważenia całego zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz dowolną ocenę, z naruszeniem zasad logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego, depozycji odwołującej i bezpodstawne uczynienie jej zarzutu, że celem jej działania nie było prowadzenie działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2.07.2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej;

2. naruszenie przepisów prawa materialnego:

- art. 6 kc poprzez niedopuszczalne przerzucenie na odwołującą ciężaru udowodnienia, że prowadziła działalność gospodarczą w rozumieniu ustawy z dnia 2.07.2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, pomimo że to na organie rentowym spoczywał ciężar obalenia domniemania prawnego, związanego z faktem zarejestrowania działalności gospodarczej,

- art. 13 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, poprzez jego błędne zastosowanie, wskutek przyjęcia, iż ubezpieczona począwszy od dnia 23 października 2013 r. nie podlegała ubezpieczeniom Społecznym;

- art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 12 ust. 1 w zw. z art. 8 ust. 6 pkt. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, poprzez przyjęcie, że ubezpieczona w okresie od 23 października 2013 r. nie prowadziła działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, chociaż figurowała w ewidencji działalności gospodarczej i podejmowała szereg czynności faktycznych, zmierzających do organizacji obecnej i przyszłej działalności gospodarczej, a także zawarła umowę o świadczenie usług biurowych – tłumaczeń, w ramach prowadzonej działalności.

W konkluzji skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i ustalenie, iż M. W. (1) podlega ubezpieczeniu społecznemu, jako osoba prowadząca działalność gospodarczą od dnia 23 października 2013 r.

Organ rentowy wniósł o oddalenie apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd pierwszej instancji wydał trafne orzeczenie, znajdujące oparcie w zebranych w sprawie materiale dowodowym i obowiązujących przepisach prawa.

W pierwszej kolejności, rozważań wymaga zarzut naruszenia prawa procesowego – art. 233 § 1 kpc poprzez dokonanie ustaleń faktycznych wbrew treści zebranego w sprawie materiału dowodowego zwłaszcza zeznań wnioskodawczyni i przyjęcie, iż celem jej działania, nie było prowadzenie działalności gospodarczej. Potwierdzenie istnienia tego uchybienia miałyby bowiem wpływ na zasadność zarzutów dotyczących obrazy prawa materialnego.

Odnosząc się do powyższego zauważyć należy, iż art. 233 § 1 kpc stanowi, iż Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów, według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Oznacza to, że wszystkie ustalone w toku postępowania fakty powinny być brane pod uwagę przy ocenie dowodów, a tok rozumowania sądu powinien znaleźć odzwierciedlenie w pisemnych motywach wyroku. W ocenie Sądu Apelacyjnego skuteczny zarzut przekroczenia granic swobody w ocenie dowodów może mieć miejsce tylko w okolicznościach szczególnych. Dzieje się tak w razie pogwałcenia reguł logicznego rozumowania bądź sprzeniewierzenia się zasadom doświadczenia życiowego (por. wyrok SN z 6.11.2003 r. II CK 177/02 niepubl.).

Podkreślenia wymaga także fakt, że dla skuteczności zarzutu naruszenia swobodnej oceny dowodów nie wystarcza stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest bowiem wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie Sądu w tym zakresie. W szczególności skarżący powinien wskazać jakie kryteria oceny dowodów naruszył Sąd przy ocenie konkretnych dowodów uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłusznie im je przyznając.

Ponadto jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to dokonana ocena nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego można było wysnuć wnioski odmienne (post SN z 23.01.2001 r. IV CKN 970/00, niepubl. wyrok SN z 27.09.2002 r. II CKN 817/00).

Skarżąca nie wskazała jakie to reguły logicznego rozumowania albo też zasady doświadczenia życiowego, naruszył Sąd I instancji nie dając wiary zeznaniom wnioskodawczyni, iż faktycznie prowadziła działalność gospodarczą.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, wbrew zarzutom apelacji, znajduje oparcie w materiale dowodowym sprawy ocenionym logicznie ustalenie, iż wnioskodawczyni począwszy od dnia 23 października 2013 r., nie wykonywała działalności gospodarczej.

Stosownie do treści art. 6 kc ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Wbrew zarzutom apelacji to na wnioskodawczyni spoczywał obowiązek wykazania, że wykonywała działalność gospodarczą, sam fakt bowiem zarejestrowania tej działalności, nie jest równoznaczny z jej faktycznym wykonywaniem. Temu obowiązkowi wnioskodawczyni nie sprostała.

Działalnością gospodarczą, w świetle art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jednolity Dz. U z 2013 r. , poz.672 z późn. zm.) - jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły. Wskazać należy, iż podejmowane przez wnioskodawczynię czynności, polegające na dokonywaniu tłumaczeń na rzecz firmy (...) A. Z., czy też firmy (...), były czynnościami incydentalnymi. Wnioskodawczyni od rozpoczęcia działalności gospodarczej tj. od 23 października 2013 r. do chwili powstania niezdolności do pracy tj. do 6 grudnia 2013 r. dokonała jedynie dwóch tłumaczeń na rzecz firmy (...), za co otrzymała wynagrodzenie w kwotach po 1200 zł i 4 tłumaczeń na rzecz firmy (...), za które otrzymała wynagrodzenie w kwocie po 70 zł. Takie incydentalne wykonywanie czynności , nie może być utożsamiane z prowadzeniem działalności gospodarczej rozumieniu wyżej powołanego przepisu.

W tych okolicznościach w sposób uprawniony uznał Sąd Okręgowy, iż całokształt materiału dowodowego jednoznacznie wskazuje ,że jedynym celem wnioskodawczyni było uzyskanie ochrony ubezpieczeniowej. Sprzecznym z zasadami logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego jest aby osoba , która decyduje się rozpocząć działalność gospodarczą, w ramach której nie posiada żadnego doświadczenia, gdyż jest to jej pierwsza działalność gospodarcza, nie ma żadnego zaplecza w postaci potencjalnych klientów, nadto przed rozpoczęciem działalności była zarejestrowana jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku, określiła podstawę wymiaru składek w maksymalnym wymiarze. Prowadzenie działalności niesie ze sobą ryzyko, że może ona nie przynieść spodziewanych korzyści , a zatem racjonalnym jest, iż przedsiębiorca na początku swojej działalności minimalizuje ryzyko, a nie dodatkowo zwiększa swoje zobowiązania.

W tych okolicznościach w sposób uprawniony uznał, Sąd Okręgowy, iż biorąc pod uwagę kwoty jakie uzyskiwała wnioskodawczyni z dokonywanych incydentalnie tłumaczeń oraz składkę jaką musiała opłacać od maksymalnej podstawy wymiaru (tj. około 3 tysięcy złotych) nie można stwierdzić ,że jej działalność była zarobkowa, a zatem działalność ta nie spełniała jednej z podstawowych przesłanek decydujących o uznaniu danej działalności za działalność gospodarczą, a brak tej przedmiotowej cechy przesądza, iż w danym przypadku nie można mówić o działalności gospodarczej.

Skoro zatem wnioskodawczyni nie wykazała, iż prowadziła działalność gospodarczą, począwszy od 23 października 2013 r., nie zasługują na uwzględnienie, apelacyjne zarzuty naruszenia prawa materialnego art. 13 pkt 1, art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 12 ust.1 w zw z art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 r. (Dz.U. Nr 137, poz. 887; z późn. zm.) .

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 kpc apelację oddalił jako bezzasadną.